

محمدحسن رجائی زفره‌ای

مجلس شهادت امام حسین (ع)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پرتمال جامع علوم انسانی

جامعة الملك عبد الله

تعزیه زیر که «شهادت امام جسین(ع) نام دارد، دارای گوشاهایی به شرح زیر است: نامه فرستادن فاطمه بیمار، مکالمات شخص بیانی یا حضرت موسی بن عمران در باب نام «جیم و بودن جمعیم، شهادت علی اصغر، نجات دادن سلطان قیس هندی و وزیر او».

این تعزیه را مرحوم محمدعلی دجاج رفروای (۱۲۸۱) - (۱۳۱۶) تدوین کرده است:
 تصحیح و تکمیل نموده، و دارای نوزاده (۱۴۰) شمعی به شرح تجزیه است:
 امام حسین (ع) - امام عباد (ع) - زینت - گلتوت - شهر باقی - شکینه -
 فاطمه بیمار - عبدالله - عرب قاصد - زعفر جنی - چربیل - موسی -
 بیابانی - فاطمه زهراء (س) - مرضیه - سلطان قیس - وزیر - شمر -
 این سعد.

and the following
was the question for the day.
What was the
third? The answer was

ضروریات مجلس: لباس فرنگی (پیرای سلطان قیس و وزین) ۷. دست اسب، ۵/۴ رأس - پیراهن کنه، یک عده نامه دسته گل، ۴ عدد - گهواره - قرآن - خشت، ۶ عدد - رختخواب - جلد شیر، یک عدد من بریده، یک عدد - شبیه علی اصغر - آهو، یک رأس - کرسی، ۴ عدد - آب چوهر قمز، یک شیشه - زره و خود، دو دست - کله و خاکستر - مشیز و خنجو و نیزه به قدر لزوم.

فاطمه بیمار (در مدینه):

خدایا باب من رفت و نیامد در برم دیگر
 نمی‌دانم چه آمد بر سر باب من مضطرب
 پدر فرمود در کوفه چه مسکن کرده‌ای صفری
 فرستم تا بیارد مر تو را در نزد من اکبر
 نیامد اکبر زارم به تن رنجور و تبدارم
 در این‌جا بیکس و یارم ندارم موئیسی بر سر
 نه یک یار و مددکاری که تا سازد پرستاری
 نه یک قاصد که بفرستم بر باب المپرور
 نوشتم نامه‌ای با خون دل از شرح احوالم
 رسان اند بر می‌یک تن ز لطف ای خالق داور
 که تا آن نامه را از من رساند نزد بایایم
 شود آگه پدر از حالتم با دیده‌های تر

عرب قاصد (وارد مجلس شود – چاوشی کند):

می‌روم من به کربلای حسین (ع)
 تا کنم جان خود فدای حسین (ع)
 ای خوش آن شیعه‌ای که بگذارد
 سر خود را به خاکپای حسین (ع)
 هر که را مطلبی است یا نامه
 بدهد تا برم برای حسین (ع)

فاطمه بیمار:

خدایا رفت از سر عقل و هوشم
 رسد آواز چاووشی به گوشم
 الا ای مرد حق حی داور
 تأمل کن دمی با حال مضطرب
 روائی در کبایا با چشم خونبار
 به من مقصود و مطلب ساز اظهار

عرب قاصد:

بدان دختر که من در شور و شینم
 از این‌ها عازم کوی حسین
 روم اند بر سبط پیمیر

از این پرسش تو را مطلب چه آخر
مگر تو دختر سلطان دینی
که اینسان با غم و محنت قرینی

فاطمه بیمار:

بلی من دختر سلطان دینم
که از هجران بابایم همینم
نه شب دارم نه روز ای مرد نالان
غیریم در وطن با چشم گریان
تو شتم نامه‌ای با خون دیده
نباشد کس برد ای همسر سیده

عرب قاصد:

منال ای دختر سلطان بطبعا
رسانم نامه‌ات در نزد بابا
اگر فرمایشی داری تو دیگر
بیان کن در برم با دیده تو
خداحافظ که رقتم از بر تو
خداآوند دو عالم یاور تو

فاطمه بیمار:

ای عرب صبر کن برای خدا

عرب قاصد:

چیست مطلب به من بیان فرما

فاطمه بیمار:

چون رسیدم به نزد بابایم

عرب قاصد:

چکنم من به نزد آقایم؟

فاطمه بیمار:

چای من بوسن دست آن سور

عرب قاصد:

به دو چشمان خویش ای دختر

بسم الله الرحمن الرحيم
أَنْتَ مَنْ يَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْضِ وَ
أَنْتَ مَنْ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ
أَنْتَ مَنْ تَحْكُمُ بِالْحَقِيقَةِ فَلَا يُؤْمِنُ
بِهَا الظَّاهِرَةُ إِنَّكَ أَنْتَ أَعْلَمُ بِمَا
أَنْتَ مَعْلُومٌ

فاطمه بیمار:**نوجوانی ستاره در بی او****عرب قاصد:****کیست آن نوجوان نیک رو؟**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَنْتَ مَنْ تَحْكُمُ بِالْحَقِيقَةِ فَلَا يُؤْمِنُ
بِهَا الظَّاهِرَةُ إِنَّكَ أَنْتَ أَعْلَمُ
بِمَا أَنْتَ مَعْلُومٌ
مَسْتَعْوِيْمَ آنْ سِپَهْرَ اسَامِ
زَمَانِ
لَكَمْ شَهْرَ عَذْلَهْ آنْ نَكَشْهَهْ آنْ بَهْرَهْ
مَطْلَبَتْ چَیْسَتْ كَوْ تَا با هَبَاسْ

فاطمه بیمار:**هست عموم آن سپهر اسام****عرب قاصد:**

لَكَمْ شَهْرَ عَذْلَهْ آنْ نَكَشْهَهْ آنْ بَهْرَهْ
مَطْلَبَتْ چَیْسَتْ كَوْ تَا با هَبَاسْ

فاطمه بیمار:**کیم این دسته گل بدھ به عمرو****عرب قاصد:****کم بود مطلب دگر بر گو**

لَكَمْ شَهْرَ عَذْلَهْ آنْ نَكَشْهَهْ آنْ بَهْرَهْ
مَطْلَبَتْ چَیْسَتْ كَوْ تَا با هَبَاسْ

فاطمه بیمار:**نوجوان دیگر چه پدر متین****عرب قاصد:**

لَكَمْ شَهْرَ عَذْلَهْ آنْ نَكَشْهَهْ آنْ بَهْرَهْ
مَطْلَبَتْ چَیْسَتْ كَوْ تَا با هَبَاسْ

فاطمه بیمار:**اکبر است او برادر زارجم****عرب قاصد:****کم چه مطلب به آن وفادارم**

لَكَمْ شَهْرَ عَذْلَهْ آنْ نَكَشْهَهْ آنْ بَهْرَهْ
مَطْلَبَتْ چَیْسَتْ كَوْ تَا با هَبَاسْ

فاطمه بیمار:**ده به او دسته گل دیگر****عرب قاصد:****چشم ای نور دیده انور**

لَكَمْ شَهْرَ عَذْلَهْ آنْ نَكَشْهَهْ آنْ بَهْرَهْ
مَطْلَبَتْ چَیْسَتْ كَوْ تَا با هَبَاسْ

فاطمه بیمار:**نوجوانی امت چارده ساله**

لَكَمْ شَهْرَ عَذْلَهْ آنْ نَكَشْهَهْ آنْ بَهْرَهْ
مَطْلَبَتْ چَیْسَتْ كَوْ تَا با هَبَاسْ

عرب قاصد:

چیست نامش مکش ز دل ناله

فاطمه بیمار:

قاسم زار دلفکار بود

عرب قاصد:

گو به قاسم تو را چه کار بود

فاطمه بیمار:

گو عروسی تو مبارکباد

عرب قاصد:

چشم ای دختر شه او تاد

فاطمه بیمار:

ده به قاسم تو این دو دسته گل

عرب قاصد:

سیر کن از غم گل ای ببل

فاطمه بیمار:

مطلوب دیگری به تو دارم

عرب قاصد:

کن تو فرمایش ای دل‌افکارم

فاطمه بیمار:

روی اصفر بجای من تو بپوس

عرب قاصد:

چشم دیگر مکن تو آه و فسوس

فاطمه بیمار:

آنچه گفتم تمام آر به جا

عرب قاصد:

تو بنال از فراق همچو رجا

فاطمه بیمار:

اگر دیدی در آنجا خواهرم را
سکینه خواهر غم پرورم را
بگو خواهر امان از بیتوانی
هزاران داد و بیداد از جدایی
بمزودی نامه ام بر ای وفادار
خدا یادا پناهت ای دل افکار

عرب قاصد:

ایا حزینه غم دیده حق تکه دارد
خداؤ جود تو را از بلا تکه دارد
از خدمت تو جدا می شوم در افسوس
به التماس دعایم ممکن تو مایوسم
(عرب قاصد از مجلس خارج شود.)

بیابانی:

ای خالقی که نام تو رحیمان و رحمت است
وی سانی که عالم فیض تو جنت است
نامت رحیم و راحم و رحیمان و ذوالجلال
دیگر علیم و عالم و علام و صفوت است
رزاق مور و ماری و خلاق نور و نار
قهرت جعیم و حب تو فردوس و نعمت است
حاکم میان آدم و شیطان نهاده ای
با دوزخ و رحیم ندامن چه حکمت است
یک سو بهشت و طوبی و کوئی کنی تو خلق
وز یک طرف عذاب و جعیم، این چه خلقت است
رحمان و راحمی و رحیم، ای خدای من
با قهر و با عذاب بگو این چه زحمت است
من مانده ام به فکر ز اوضاع روزگار
اینگونه رحم و قهر بسی جای عبرت است

جبرئیل (وارد مجلس شود، خطاب به حضرت موسی):

السلام ای گل باغ عمران
حق رسانده است سلامت ز احسان

که بود بنده‌ای از قدرت من
در فلان غار گرفته مسکن
گه برد نام ز فردوس و نعیم
گاه گوید ز چه شد خلق جهیم
رو به نزدش ز وفا ای موسی (ع)
برهانش ز غم و رنج و بلا
به همان چربیزبانی که توراست
گو تو را کار نه با چون و چراست

حضرت موسی:

به امر حضرت پیروزدگار با دل ریش
روم ز مهر و محبت به نزد آن درویش
(یک دور مجلس برود - خطاب به - بیابانی - گوید):
ایا قلندر صحرانورد سرگشته
میان خوف و رجا از چه غوطه‌ور گشته
شنیده‌ام که تو داری نزاع با وهاب
که از چه خلق نموده است قهر و نار و عذاب
بدان که کار خداوند نیست بی حکمت
تو را چه کار که گویی سخن از این علت

بیابانی:

هزار شکر که دیدم تو را من نالان
بده تو گوش به حرف من از ره احسان
شنیده‌ام که ز اسمام حضرت منان
یکی رحیم بود دیگری بود رحمان
کسی که نام گرامش رحیم و رحمان است
به او ز خلقت دوزخ کمال نقصان است
کسی که قادر و وهاب باشد و قدوس
چرا شوند خلائق ز رحمتش مایوس

حضرت موسی:

مگو مگو که ز حرفت دلم ز جا کنندی

بیابانی:

تو هم شراره از این فم به جاتم افکنندی

حضرت موسی:

حکیم هرچه گند مصلحت همان باشد

بیابانی:

به ذمم من نه مزاوار آن چنان باشد

حضرت موسی:

اگر که باز بگویی تو را برنجانم

بیابانی:

گرم کشی و گرم بخشی من همان دانم

حضرت موسی:

تو را چه کار به کار خدای لمیزلى است

بیابانی:

از این قضیه مرا باز پر ز غصه دلی است

حضرت موسی:

رضا به کرده خلاق باش، دم تو مزن

بیابانی:

چهات دلیل، چه برهان بیان نما با من

حضرت موسی:

تو را چکار به فعال خویش قانع باش

بیابانی:

به ذخم دل نمکی ای کلیم بیش مپاش

حضرت موسی:

مرا به قهر میاور تو ای قلندر زار

بیابانی:

مرا به قهر و به مهر تو ای کلیم چه کار

حضرت موسی:

کنم ذ قهر در ایندم از این عصا ادبیت

بیابانی:

نه حاجتی است مرا با تو و به روز و شب

حضرت موسی:

زنم ز خشم عصایی کنون تو را بر فرق (با عصا به او بزند)

بیابانی:

فنان و آه که کردی به آب فکرم غرق

حضرت موسی:

روم ز نزد تو ایندم به دیده‌های پر آب

بیابانی:

برو برو که مرا با تو، نی سؤال و جواب

حضرت موسی:

بشو تو دور ز نزدم قلندر درویش

بیابانی:

مزن به جان من هردم کلیم، از غم نیش

حضرت موسی:

روم به منزل خود گفتگوی تو بیجاست

بیابانی:

برو برو که خدای جهان پناه رجامت

حضرت موسی:

ندیده‌ام به جهان بی‌ادب‌تر از تو کسی

چسان پرد بر عنقا در این جهان مگسی

به کردگار که از کرده‌هات بیزارم

ز گفتگوی تو دلتگی اندر آزارم

(حضرت موسی چند قدم برگرد و دور شود)

بیابانی (به آسمان نگاه کند و گوید):

ایا کریم خداوند مبدع الابداع

مرا زیادتر از پیش گشته با تو نزاع

پیغمبری که نگوید جواب مرد سیاه

نهیش نام چرا موسی کلیم الله
 پیغمبری که ز یک حرف من شود دلگیر
 قلندری چه کند با همه سؤال کثیر
 پیغمبری که نگوید جواب سالوسی
 نهادهای تو به او نام حضرت موسی
 پیغمبری که نگوید جواب یک درویش
 قلندری چه کند با هزار حال پریش
 ز بخت سر نکشم ای مهیمن ذوالمن
 اگر کشی تو بکش ار که می‌زنی تو بزن

جبرئیل (وارد مجلس شود و گوید):

السلام ای بلبل گلزار طور
 حق سلامت می‌رساند ای غیور
 تو برای وصل کردن آمدی
 نی برای فصل کردن آمدی
 از چه رنجاندی تو آن درویش را
 از چه محزون کردی آن دریش را
 گفتم از شفقت بر او را تاب و تب
 نی که از خشمت کنی با او غضب
 گر تو خواهی تا که تسکینش دهی
 اندر این مطلب تو تمکینش دهی
 ده نشانش واقعات کریلا علوم انسانی
 تا به بیند چور و ظلم اشقيا
 گو جهنم بهر آنها کشته خلق
 نی برای مؤمنان در زیر دلق

حضرت موسی:

به امر حضرت پروردگار لیل و نهار
 روم دوباره به تزد قلندر افگار
 (یک دور مجلس برود - خطاب به بیابانی گوید):

بیا بیا و نظر کن به دشمنان حسین (ع)

چه می‌کنند به آن نور دیده ثقلین

(دو انششت «وسطی - سبابه» باز کند و جلو چشم بیابانی نگهدارد):

جهنم است برای سپاه بی ایمان
بیا نظاره نما در میان انگشتان

بیابانی (وسط دو انگشت نگاه کند و گوید):
ای وای دیدم کشته فراوان
افتاده در خون در آن بیابان

حضرت موسی:

ای زار مضطرب تا کی غمینی
بنما نظر تا نیکو ببینی

بیابانی:

بی دست و بی سر بینم تنی را
افتاده در خون از جور امدا

حضرت موسی:

ای بی سر و دست ای نیک انسان
باشد علمدار تشنه علام

بیابانی:

یک نوجوان چون ماه تابان
بینم تنش را در خاک غلطان

حضرت موسی:

این پاره پاره چون مهر انور
در نام باشد علی اکبر

بیابانی:

دیدم جوانی با حال ناشاد
گویا که باشد او تازه داماد

حضرت موسی:

او مجتبی (ع) را نور دو عین است
داماد سلطان دین حسین (ع) است

بیابانی:

صد پاره ماهی بینم من زار
نامش بیان کن با چشم خوبیار

حضرت موسی:

صد پاره جسمی کو از سین است
شهید اعدا نامش حسین (ع) است
(امام حسین (ع) و اهلیت وارد مجلس شوند)

امام حسین (ع):

این وادی کرب و بلاست محمل گشا ای ساریان
این دشت دشت نینواست محمل گشا ای ساریان
این وادی قتل من است
این دشت ما را مسکن است

علیا جناب زینب:

این سرزمین نینواست محمل گشا ای ساریان
این جا محل ابتلاء محمل گشا ای ساریان
یاران مرا یاری کنید
خون از بصر جاری کنید

امام حسین (ع):

لب تشنہ گردم من شهید اندر لب شط فرات
صاحب عزای من خداست محمل گشا ای ساریان
صد پاره گردد اکبرم
جسمش فتد اندر برم

زینب:

گردد شهید از راه کین در پیش چشم مادرش
اکبر که شبه مصطفی (ع) است محمل گشا ای ساریان
گردد علی اصغر شهید از جور بن سعد و یزید

امام حسین (ع):

ای همهان این سفر آیید از محمل فرود
این جا وطن بی شک مراست محمل گشا ای ساریان
یاران امان از بیکسی آه و فنان از بیکسی

زینب:

اندر سر دوش پدر اصغر دهد جان از الم
قاسم ز کین هیشش عزامت محمل گشا ای ساریان

یاد از دل زینب گنید   بر سینه و بر سر زینه
 (امام حسین (ع) و اهلیت در جایگاه خود بنشینند)
 (ابن سعد و شعر وارد مجلس شوند)

ابن سعد:

من به عالم نور چشم مصطفی (ص) را قاتلم
 بپرسی من حجت دین خدا را قاتلم
 سرو بستان علی (ع) را میکنم از کین شمیه
 من امیر وادی گربوبلا را قاتلم
 نه مرا خوفی ز خالق نه مرا شرم از رسول
 اندر این وادی مه ملک بتقا را قاتلم

شعر:

شیعیان من پادشاه نینوا را قاتلم
 سبط احمد (ص) – زاده خیرالنسا را قاتلم
 سر ببرم از تن سلطان بی خیل و حشم
 نور چشمان علی (ع) شیر خدا را قاتلم
 اهل بیتش را نمایم سر به سر اشتر سوار
 بهر سیم و زر عزیز کبریا را قاتلم

ابن سعد:

ای اهل شام و کوفه ز نو قصه سر کنم
 در دل هر آنچه هست شما را خبر کنم
 با زاده زیاد چنین شرط کرده ام
 هر بد که کرده شد من از آن صد بتر کنم
 پیش پدر ز قهر ببرم سر پسر
 پیش پسر جدا سر پاک پدر کنم
 اهل حریم را ز پس کشتن حسین (ع)
 بر نقشان سوار به کوفه مفر کنم

شعر:

ای اهل کوفه شرح جفای دگر کنم
 نخل امید سبط نبی بی ثمر کنم
 خنجر کشم به خنجر خشکیده حسین (ع)

رنگین زمین ز خون شه بعروبر کنم
 از بهر ری زتم به سر «نی» سر حسین (ع)
 علیا سکینه را ز جنا بی پدر کنم
 گوش عروس را درم از بهر گوشوار
 خلخال و زینت از بر طفلان بهدر کنم
 طبلال گاودم نزئی از چه بر دهل
 خواهم که گوش چرخ از آن بانگ کر کنم

امام حسین (ع) :

یارب تو آگهی ز من و حال زار من
 رفته ز جان شکیب و ز دل شد قرار من
 گردند پاره پاره در این دشت فتنه خیز
 جسم علی اکبر نسرین عنزار من
 عباس زور بازوی من رفت از کشم
 رفته ز دل تحمل و از کف قرار من
 شهزاده اصفرم ز عطش کرده غش به مهد
 آگاهی از دل من و آن شیرخوار من
 در خیمه دختران و زنانم همه قمین
 پوشیده نیست بر تو ایا گردگار من

زینب:

عزیزان کربلا شد منزل من
 غم عالم شده بار دل من
 خدا یا شد دگر گون حال زینب
 مگر برگشته شد اقبال زینب
 حسینم دیده خونبار دارد
 گله از چرخ کج رفتار دارد
 ندارد یاوری در این بیابان
 بمیرم از غم آن شاه ذیشان
 خدا یا آگهی از حال زارم
 به غیر از او دگر یاری ندارم

امام حسین (ع) :

منال ای خواهر محبت کشیده

تو را حق بهر زحمت آفریده
مکن افغان که داری ناله در پی
سرم بینی تو خواهر پر سر نی
بیا سیرم بین ای جان خواهر
که بعد از این نی بینی برادر

ذینپ:

امان ای آه و واویلا چها شد
تصیب من همه رنج و بلا شد
به قربان تو گردد جان زینب
بین جانا دل بربان زینب
بدست خویش چشم کور بنما
و یا زنده مرا در گور بنما
که نتوان بینم من شهیدت
چهسان بینم من از غم نامیدت

امام حسین (ع):

جان خواهر مکن افغان که ز دل تاب آمد
به دو چشممان من همزده بین خواب آمد
از سر سهر و وفا کنی سرم را به کنار
آخرین خواب من است این که به من گشته دهار

ذینپ:

صحیفه یغل مصطفی (ص) بخواب بخواب
سرور سینه خیرالنسا بخواب بخواب
بخواب جان برادر به دیده گریان
مگر دمی تو شوی فارغ از غم دوران
بخواب جان برادر فدای پیکر تو
بخواب ای به فدای تو، صد چو خواهر تو

کلثوم:

یاران حسینم در خواب ناز است
خواهر ز دافش اندر گداز است
آه از دل من وای از دل من

زینب:

یاران حسینم خوابیده امشب
گویا که در خواب شد بخت زینب
آه از دل من وای از دل من

کلثوم:

امشب حسین (ع) است و بر تخت شامی
فردا ندارد یار و پناهی
آه از دل من وای از دل من

زینب:

امشب نهاده بن متکا سر
فردابه نیزه باشد و را سر
آه از دل من وای از دل من

کلثوم:

امشب به جسمش بستن کشیده
فرداتن او در خون طبیده
آه از دل من وای از دل من

زینب:

امشب سکینه نزدش نواخوان
فرداندارد بایا به دوران
آه از دل من وای از دل من

کلثوم:

امشب به جسمش سازم نظاره
فردابیتم من پاره پاره
آه از دل من وای از دل من

زینب:

امشب بخواب او در نزد زینب
فرداشود او پامال مرکب
آه از دل من وای از دل من

کلثوم:

امشب گلویش چون حاج سیمین

فردا برد شمر از خنجر کین
آه از دل من   وای از دل من

قیتب:

امشب در انگشت او را نگین است
فردا جدا انگشتش ز کین است
آه از دل من   وای از دل من

کلثوم:

امشب عیالش یاکسر فگارند
فردا تمامی اشتن سوارند
آه از دل من   وای از دل من

قیتب:

امشب نهاده سر بن سریرش
فردا به نیزه رأس منیرش
آه از دل من   وای از دل من
ابن سعد:

ایا کوفیان از یمین و یسار
شوید از سر کین به مرکب سوار
به ناله درآرید شیپور را
گذارید لب بر لب کرنا
گذارید رو سوی خرگاه شاه
بسوزید از هصه ماهی و ماه

شمیر:

دلیران به رخ‌ها پر از چین گنید
دم اندر دم نای زرین گنید
توازید از یکطرف طبل جنگه
بتابازید از هر طرف باز خنگ
گذارید رو جانب خیمه‌گاه
بتازید بر آل اطمیار شاه

ابن سعد:

بیارید تیر و کمان مرا

بگیرید رخش روان مرا
ایا خیل سرکردگان سپاه
صفیر و کبیر و سفید و میاه
تمامی در این وقت شاهد شوید
به نزد عبید و به نزد یزید
منم آنکه اول زدم تیر کین
به خرگاه اطهار سلطان دین
(تیری به طرف خیام امام حسین (ع) اندازد)
پورش آورید از یمین و پسار
بسوی خیام امام کبار

زینب:

امان امان که دگر بانگ کوس می‌آید
به سوی خیمه هزاران نقوص می‌آید
خداد کند که نیاید به خیمه این لشکر
و گرنده خاک به فرق من المپور
برس به داد دلم ای خدای لیل و نهار
رسیده‌اند به نزدیکی خیام سوار

شعر:

ای سپه طبل نوازید شما از طرفین
رو گذارید سوی خیمه به کفت تیغ و سنین
حزم شاه جهان را به اسیری ببرید
از سر شوق و شعف طبل پشارت بزنید

زینب:

الا ای شمر ید اختر بشو آهسته آهسته
بیا ای ظالم ابتر بشو آهسته آهسته
حسین امشب تخوابیده دلش از غصه رنجیده
صدای کوس نشتبیده بشو آهسته آهسته
عیالش جملگی حیران به دورش با دوصد افغان
بکن شرمی تو از یزدان بشو آهسته آهسته

شعر:

نباشد رحم ای زینب بکن از خواب بیدارش

ندارد مهلتی امشب بکن از خواب بیدارش
برو فکری به حالش کن نگاهی بر جمالش کن
تو رحمی بر عیالش کن بکن از خواب بیدارش
تشین یکدم به پهلویش پکش دستی تو بر رویش
بکیر از مهر بازویش بکن از خواب بیدارش

زینب:

ای شمر مردود دغا آهسته‌تر آهسته‌تر
ای کافر دور از خسدا آهسته‌تر آهسته‌تر
باشد حسینم ای لعین در خواب ناز آن دلخیین
بر ما مکن ظلم این‌چنین آهسته‌تر آهسته‌تر
رحمی به حال زار او شرمی کن از دادار او
کمتر نما آزار او آهسته‌تر آهسته‌تر

شمر:

ای زیب دوش مرتضی (ع) او را برو بیدار کن
ای دختر خیرالنسا او را برو بیدار کن
گو شمر آمد با غضب بر قصدت ای میر عرب
با احترام و با ادب او را برو بیدار کن
برگو که لشکر پی به پی آمد ز رشت و ملک ری
رأش زنم بر نوکت تی او را برو بیدار کن

زینب:

برادر جان برادر جان به خوابی یا که بیداری
در ایندم با دل بریان به خوابی یا که بیداری
عیالت جملگی لرزان ز جور و کینه عدوان
عزیز خالق یزدان به خوابی یا که بیداری
برادر جان تو در خوابی ببین زینب به بی‌تابی
تو آسوده ز هر بابی به خوابی یا که بیداری
رسیده لشکر دشمن به قصد تو در این مسکن
ببین چشم پرآب من به خوابی یا که بیداری

شعر:

خيالت می‌رسد زینب برادر داری از یاری
کنم امشب به احوال حسینت از جفاکاری

که از کین آسمان لرزد زمین و لامکان لرزد
همه کون و مکان لرزد پلر زد عرش خفاری
 بشو در بیکسی یارش بکن از خواب بیدارش
 به نزد شعر دون آرش در ایندم از ره یاری
 اسیرت می‌کند اعدا ز راه جور و کین فردا
 برو با چشم خون‌پالا نما افغان نما زاری

ذینب:

ای نور چشم مصطفی (ص) بیدارشو بیدارشو
ای زاده خیرالنسا بیدارشو بیدارشو
دشمن رسید اندر برم ای نور چشمان ترم
بنگر به حال مضطربم بیدارشو بیدارشو
از هم گشا چشمان دمی بر زخم دل نه مرهمی
لشکر تمايد خرمی بیدارشو بیدارشو
أهل عیالت سر به سر غمدهده و خونین جگر
پگشا ز هم چشمان ترم بیدارشو بیدارشو

امام حسین (ع):

بودم بخواب ای باوفا نگذاشتی نگذاشتی
هرماه جدم مصطفی (ص) نگذاشتی نگذاشتی
از یک طرف بابای من با من بسی شفقت نمود
از سمعت دیگر مجتبی (ع) نگذاشتی نگذاشتی
فرمود جدم از کرم فردا تو مهمان منی
خشندود بودم از وفا نگذاشتی نگذاشتی
خواهر مکن افغان دکر گردی اسیر و خونجگر
رو جانب شام بلا نگذاشتی نگذاشتی

ذینب:

برادر جان خبر گویا نداری

امام حسین (ع):

چرا خواهر نمایی بیقراری

ذینب:

امان از جور دشمن او، برادر

امام حسین (ع) :

مزن بر سینه و سر چان خواهر

زینب:

برادر دشمن آمد بر سر من

امام حسین (ع) :

بکن صبر و تحمل خواهر من

زینب:

عيالت را ببین چون بید لرزان

امام حسین (ع) :

بود این اول محنت به دوران

زینب:

سکینه رنگ از رویش پریده

امام حسین (ع) :

هنوز او ظلم عدوان را ندیده

زینب:

صدای کوس و کرنا دل ز جا کند

امام حسین (ع) :

تو ای خواهر به اینها باش خستد

زینب:

برادر جان ندارم تاب دیگر

امام حسین (ع) :

مکن افغان مزن بر سینه و سر

زینب:

اسیری رفتتم نزدیک گشته

امام حسین (ع) :

جهان بر چشم من تاریک گشته

زینب:

خدایا چون کنم ملاقت ندارم

امام حسین (ع):

بکن صبر ای حزین دلگارم

زینب:

ز سوز تب نموده عابدین فشن

امام حسین (ع):

از این هم بر دلم افتاده آتش

زینب:

ز یک سو اصفر بی شیر مدهوش

امام حسین (ع):

تو ای خواهر ربودی از سرم هوش

زینب:

ز سمت دیگر اهدا در سخیز نه

امام حسین (ع):

بلی خواهند خون من بربزند

زینب:

ز بعد تو چه سازم ای برادر

امام حسین (ع):

به خیر از صبر نبود چاره دیگر

زینب:

رجا را ای خدا زامل رجا کن

امام حسین (ع):

تو فارغ از خمش روز جزا کن

زینب:

خبر نداری تو ای برادر

که سوی خیمه رسیده لشکر

صدای طبل و نی و نقاره

به جان زارم زده شراره

به خیمه‌گاهت عدو زند تیر
که خون دل شد به رخ سرازین
بگفت شمر آن لعین کافر
که رو تو بیدار کن برادر

امام حسین (ع):

کنون ز مهر ایا خواهر المپور
مریز اشک مزن اینقدر به سینه و سر
نمای جمع به دور خود این غریبان را
به سوی خیمه نشان کودکان نالان را
که تا به قوم چفایشه من خطاب کنم
سؤال مطلب خود را به یک جواب کنم
به ابن سعد بگویید کی سپه‌سالار
طلب نموده تو را سبط احمد (من) مختار

ابن سعد:

یا حسین بن علی (ع) چیست شما را متنظر
که مرا می‌طلبی از ره یاری به حضور
بگشا از ره یاری لب شیرین چو عسل
که گرفته است عدو دور تو را چون زنبور
هر یکی نیزه به کف تیر نهاده به کمان
تیغ بر دست چو قصاب که بر کف ساطور
همه بر امر یزیدند مهیای جدال
همه بر قتل تو باشند در اینجا مأمور
تو چرا بیعت ما را نکنی از دل و جان
تا چو پروانه نباشی به نظرها مستور

امام حسین (ع):

ای ستمپیشه که از رحمت حق گشته دور
شد چه باعث که به این گونه تو هستی مأمور
أهل بیتی که غلامند بر ایشان غلمن
آن زنانی که کنیزند مر آنها را حور
همه لب‌تشنه و دلخسته و نالان از غم
همه افسرده و پژمرده و گریان مقهور

رحم کن بر من و بر بیوطنان کن رحمی
که عوض ببر تو دهد خالق من روز نشور
ای که سرمست شقاوت شده‌ای از می ناب
نه ز سر باده نتوت مغور آب انگور

ابن سعد:

این محال است ایا سبط رسول نقلین
این محال است ایا پور شه بدر و حنین
بعز از آنکه کنی بیعت ما را تو قبول
ور نه رأس تو نمایم ز جفا زیب سنین
تو نبی را خلف و عرش خدا را زیور
تو علی (ع) را پسر و فاطمه(س) را قرۃ عین
شرط ابلاغ نمودم تو دگر خود دانی
این تو و این من و این لشکر بن سعد و حسین (ع)

امام حسین (ع):

ای خدا چون کنم از این غم و این شیون و شین
چاره‌ای نیست بجز کشته شدن بهر حسین (ع)
شد جدا دست علمدار من ای آه و فنان
شد شمید از ره کین اکبرم آن قرۃ عین
غیر از این مشت زنان نیست کسی یاور من
تاخته لشکر غم بر دل من از طرفین
غم از کشته شدن نیست ولیکن چه کنم
که اسیری برود خوار افگار حسین (ع)
ای هم چون شود ار دست ز من برداری
دو سوی روسته چدم بروم با هم و شین

ابن سعد:

محال است این محال است این محال است
ترا دیگر نه فرصت نه مجال است
پکن بیعت و گرنه کشته گردی
چرا در چشم اشکت مال مال است
ترا کشتن به کیش ما مباح است
به ما در دین ما مالت حلال است

امام حسین (ع) (رو به خیمه آید و گوید):
فریاد ای هزیزان آید چه بر سر من
یک دم بیا به نزد غمده خواهر من

زینب:

ای وای وای آید از ره برادر من
اشک از بصر فشاند ای خاک بر سر من

امام حسین (ع):

خواهر بیا حلالم کن حق خواهری را
بر کودکان پس از من کن لطف مادری را

زینب:

این حرفهای جانسوز خواهر دگر مفرما
جان می‌سپارم از غم رحمی به من خدا را

امام حسین (ع):

دیدار آخرین شد خواهر نما حلالم
بار دیگر نظر کن از مهر بر جمالم

زینب:

یکدم بیا روانشو قد ترا به بیتم
از بوستان رویت، شاید گلی بچیتم

امام حسین (ع):

گویا خبر نداری، این قد و قامت من
در خاک و خون بیقتد، از جور و ظلم دشمن

زینب:

دستت بده بپوسم، بردی ز من تو طاقت
بعد از تو چون نمایم، من از غم فراحت

امام حسین (ع):

دستم ز تن ببرد، جمال بی مرود
از بھر بند شلوار فریاد از این مصیبت

زینب:

جان اخا بیا تا بوسم دمی لبت را
از جان و دل ببویم من سبب غبیبت را

امام حسین (ع):

از چوب خیز رانی آزرده گردد این لب
در شام محنت انجام در پیش روی زینب

زینب:

رنگ رخم نظر کن مانند سندروم
بنشین که حلق پاکت جان اخا ببویم

امام حسین (ع):

از جور شمر بیدین حلتم بریده گردد
جسم مطهر من در خون طپیده گردد

زینب:

پیشانی منیرت بار دیگر ببویم
کز فرق تبرادر اندر غم و فسوم

امام حسین (ع):

از کینه بوالعنوتش تیری زند سه پهلو
مالک سرم شکافد از فرق تابه ابر و

زینب:

بنشین دمی به نزدم ای گوهر حزینه
بگذار این سرم را از مرحمت به سینه

امام حسین (ع):

این سینه را بدان شمر از کین کند لگدکوب
بعد از شهادت من گردم ز کینه مرکوب

زینب:

از فرق غم تو رو را نهم به صمرا
طلاقت دگر ندارم ای نور چشم زهرا (س)

امام حسین (ع):

خواهر نشین به خیمه از راه مهربانی
جاوید کس نمایند در دار زندگانی

ژینب:

ای کاش مرده بودم من پیش از این برادر
کاین سان تو را نمی‌دیدم بینوا و مضططر

شهریانو (علی اصغر را در گهواره نهاده و پای آن نشسته بعثباند)

صفیرم غنچه راغم   علی ای بلبل باغم
منه داغی تو بر داغم   لایی لایی لایی لایی
چرا مادر تو بی تابی   به گهواره نمی‌خوابی
یقین تو تشنۀ آبی   لایی لایی لایی لایی
بیا ای قوت جانم   بیا ای شاخ ریحانم
بنه دستی به پستانم   لایی لایی لایی لایی
لبت خشکیده ای مادر   مشال برگ، نیلوفر
زمانی خواب کن اصغر   لایی لایی لایی لایی

امام حسین (ع):

چه برس آمد ای یاران در ایندم شهریانو را
کند افغان زند برس نمی‌دانم چه شد او را
بیا ای مادر اصغر بزن برسینه و برس
برو اندر برم آور در این ساعت علی اصغر
ز هفتاد و دو قربانی یکی اصغر بود یاران
برم اندر منای کربلا او را کنم قربان

شهریانو:

به قربان وجودت ای غریب وادی حرمان
بگیر از من علی اصغر ببر او را مسوی میدان
طلب کن آب از این لشکر برای طفل بی شیرم
اگر گردد هلاکت اصغر ز درد و غصه می‌میرم
خدایا بین تو احوالم که اشک از دیده بارانم
نگهدار علی اصغر تو باش ای حی سبعانم

ابن سعد:

ایها الناس حسین (ع) جانب میدان آمد
 سوی قبطی صفتان موسی عمران آمد
 بر سر دوش گرفته است علی اصغر را
 در منا بهر فدا بر قربان آمد
 به کمانم حلب آب کند بهر علی
 کاین چنین رو سوی ما زار و پریشان آمد

امام حسین (ع) (سوار بر اسب - علی اصغر را روی دست بلند کرده و گوید):
 ایا بد کهر قوم بد انفعال

ستم پیشه بیدین سپاه ضلال
 من ای قوم از بهر آب آمدم
 پی آب با صد شتاب آمدم
 علی اصغر از تشنگی کرده غش
 پریده است رنگ از عطش از رخش
 دهید آب ای قوم بر اصغرم
 بود یادگار علی اکبرم
 مرا ای سپه یا جوابی دهید
 و یا رحم بنموده آبی دهید

ابن سعد:

الا ای گروه شقاوت شمار
 دهید آب بر اصغر شیرخوار
 کنید سیرآیش ز تیر جفا
 کزین غم بسوزد دل مصطفی (ص)

شعر (یه‌جای حرمله بخواند):

ای شہنشاه دنی ملک و تدلی کشور
 والضھی رؤی و قمر ملعت و النجم افسر
 عوض آب نظر کن به گلوی اصغر
 تیر بیداد نشانم ز ده کین تا پر
 طبل شادی بنوازید که من تیر جفا
 عوض آب رساندم به گلوی اصغر
 (تیری به گلوی علی اصغر زند)

امام حسین (ع):

آه و فریاد که از جور گروه کافر
 هدف تیر بلا کشت گلوی اصفر
 جان بابا ز چه رو خسته و مدهوش شدی
 به سر دوش پدر خوب تو خاموش شدی
 شهربانو به کجایی ز سراپرده درا
 بستان اصفر خود را ز ره مهر و وفا
 نزند پنجه دگر طفل تو بین پستانت
 رو بخوابان که گند خواب گل بستان

شهربانو:

شهزاده اصفرم آمد ز قربانگاه
 اهل حرم باشید زین ماجرا آگاه
 همراه باب خود مادر کجا رفتی
 بر سوی بیدینان آخر چهرا رفتی
 اصفر لایی لایی الا لایی لایی
 مادر لایی لایی ای نور بینایی

قینب:

بودم امید اصفر لب را تو بگشاوی
 اندر زبان آیی غم از دلم زائی
 تا من زنم بوسه بر غبیبت اصفر
 گاهی مکم شک من از لب اصفر
 اصفر لایی لایی الا لایی لایی
 دلبر لایی لایی ای نور بینایی

سکینه:

اصفر برادر جان قربان روی تو
 ای من فدائی این روی نکوی تو
 گشته گلوی تو از تیر کین پاره
 کن خواب یک ساعت جانا به گهواره
 اصفر لایی لایی الا لایی لایی
 خواهر لایی لایی ای نور بینایی

امام حسین (ع) :

بچه ناقه صالح برت ای داور من
 نیست در رتبه فزون تر ز علی اصغر من
 حکمت کرده تقاضا که به خون غرقه شوند
 پسرانم همگی پیش دو چشم تو من
 چون که تو خواسته ای باد فدائی ره تو
 س من پیکر من اصغر من اکبر من
 (با شمشیر زمین را گود کند – قبری آماده سازد)
 می کنم دفن پسر را که نیفتند روی خاک
 پاره پاره بدن اصغر نیک اختر من
 گو کدامین پدری کرده پسر را در قبر
 رس به داد دل غم دیده ام ای داور من

شهربانو :

مچین خشت لحد تا من بیایم
 تاشای علی اصغر نمایم
 به قربان سرت ای ماه ابرار
 مچین خشت لحد دستی نگهدار
 که بینم من جمال اصغرم را
 بیوسم حلق آن مه پیکرم را
 (امام حسین (ع) علی اصغر را دفن کند)

امام حسین (ع) :

بیا ای مانده در رنج و غم و درد و بلا زینب

زینب :

شود جانم به قربانت چهات فرمان چهات مطلب

امام حسین (ع) :

نشین اندر بر من جان خواهر از ره یاری

زینب :

برادر جان بفرما از چه بابت زار و افگاری

امام حسین (ع):

سرم امروز می‌گردد جدا از پیکر ای خواهر

زینب:

الهی کاش مردم تا نمی‌دیدم تو را مضطرب

امام حسین (ع):

سرم را شمر بیدین از بدن سازد جدا امروز

زینب:

خدایا بین حسینم را غریب و بینوا امروز

امام حسین (ع):

تنم را بعد کشتن می‌نایند این سپه هریان

زینب:

چه سازم زین مصیبت ای برادر با دل بریان

امام حسین (ع):

سه روز افتاد تنم اندر زمین بی غسل و بی کافور

زینب:

از این فرمایش ای جان برادر گو چهات منظور

امام حسین (ع):

تن زارم به روی خاک ماند بیکفون خواهر

زینب:

شود جاتم به قربان تن صد چاکت ای سرور

امام حسین (ع):

الا ای زینب ایتینی بثوب لارغب فیها*

زینب:

کدامین پیرهن خواهی برادر جان بیان فرما

امام حسین (ع):

از آن پیراهنی کز نوح و آدم یادگارستی

زینب:

بمیره خواهرت از چیست چشمت اشکبارستی

امام حسین (ع):

همان پیراهنی که مهر پوشیدی خلیل الله

زینب:

دلم زین هم کتاب آمد برس بر دادم ای الله

امام حسین (ع):

همان پیراهن یعقوب و یوسف در برم آور

زینب:

تو را منظور از این پیراهن آخر چیست ای سرور

امام حسین (ع):

بنوام تا بپوشم زیر ملبوس تنم امروز

زینب:

فکنده بر دلم زین گفتگویت آتش جان سوز

امام حسین (ع):

بماند بر تنم باقی مگر این پیرهن آخر فرجی

زینب:

الهی کاش می کردی تو خواهر را کفن در بر

امام حسین (ع):

برو آن کنه پیراهن بهزادی در برم آور

زینب:

نه لایق بھر تو این کنه پیراهن بود خواهر

امام حسین (ع):

بخواهم تا نسازد کس ورا از پیکرم بیرون

زینب:

برادر جان از این بابت نمودی این دلم پرخون

امام حسین (ع):

بکش ذحمت تو از رحمت مکن تأخیر ای خواهر

زینب:

خدایا بی برادر می شوم من با دل مضطرب

امام حسین (ع):

برای غربت من عرش و لوح و ماسوا گردید

زینب:

بشر محزون ملک نالان فلك در غم رجا گردید

امام حسین (ع):

خواهر الٰم پرور از چه می زنی بر سر

رو برایم ای خواهر کهنه پیرهن آور

زینب:

وامصیبت ای یاران چون کنم من نالان

با دو دیده گریان وای از دل زینب

امام حسین (ع):

قسمت شهادت شد قسمت تو محنت شد

روز رنج و فرقه شد کهنه پیرهن آور

زینب:

کفت مادرم زهرا چون طلب کنی آن را

کشته می شوی جانا وای از دل زینب

امام حسین (ع):

وقت کوفه رفتن شد تازیانه خوردن شد

سر بر هن کردن شد کهنه پیرهن آور

زینب:

رحمی ای برادر جان کن به خواهر گریان

کن تو ترکه این میدان وای از دل زینب

امام حسین (ع):

شیعیانم افکارند جملگی گنه کارند

چشم سوی من دارند کهنه پیرهن آور

زینب:

آه و آه و واویلا زین مصیبت عظمی
رو نهم سوی صحراء وای از دل زینب

امام حسین (ع):

کهنه پیرهن باشد ساتر بدن باشد
او مرا کفن باشد کهنه پیرهن آور

زینب:

رفتی از کفم صد داد گیر از من ناشاد
گوییمت مبارکث باد وای از دل زینب
(پیراهن کهنه به امام حسین (ع) دهد)

امام حسین (ع):

در روزگار موش من ای کفن تویی
بعد از شهادتم به تنم پیرهن تویی
بوی بهشت می‌رسد اندر مشام من
ای پیرهن سمن تویی و یاسمن تویی
رخت و لباس و سر شود از من همه جدا
باقي اگر به جای بماند به تن تویی
گر قوم دون تو را نکنند از تنم برون
تا روز حشر بر تن صد چاک من تویی
بسم الله و بالله و على ملة رسول الله لا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم

ابن سعد:

در نگ تا کی عزیز زهرا (س) بیا یه میدان قوم اعدا

شعر:

ستاده لشکر در این بیابان به قصد جانت چو شیر غران

ابن سعد:

شهید کین شد براذر تو فتاده نمشش برابر تو

شعر:

فتاد در خون، علی اکبر دیگر نداری، معین و یاور

ابن سعد:

شد عیش قاسم، عزا ز کینه بیا بعنگت ای مه مدینه

شعر:

گلوی اصغر ز تیر بران شکافت از جور و ظلم عدوان

ابن سعد:

تو را نباشد دیگر پناهی نه ناصری و دادخواهی

شعر:

بیا به میدان که کشته گردی به خلد میں فرشته گردی

ابن سعد:

اگر که خواهی شوی سلامت یزید را کن قبول امامت

شعر:

زند طبل و نی و نقاره که شاه دین را نمانده چاره

امام حسین (ع):

الوداع ای حرم محترم آل جلال

الوداع ای همه بنشسته به صد رنج و ملال

الوداع ای کهر بحر شہنشاہ عرب

بعر عصمت ثمر نغل کرامت زینب

الوداع ای که به هر غصه دچار آمده ای

ای سکینه ز چه رو زار و نزار آمده ای

الوداع اهل حرم مرد و زن و خرد و کبار

نوبت رفتمن من گشته به سوی پیکار

من که از شمع ولاپت چو شماع آمده ام

روزام آخر شده از بیرون وداع آمده ام

امام عباد (ع):

امان ای آه و واویلا ز دست گردش مینا

روان شد جانب میدان عزیز خالق یکتا

نه بتوان رو به جنگ آرم نه طاقت نیزه بردارم

که جان خویش بسپارم به پای آن شه والا

پدر جان کن کن گوشه چشمی به من کن بهمن رحمی

به اعدا گو نما شرمی
علیل و ناتوانم من
ز دیده خون فشانم من

ز روی شاه او ادنی
حزین و خسته‌جانم من
برس بر دادم ای بابا

امام حسین (ع):

الا ای نور چشمانم مکن افغان در این صحرا
دلم کردی کباب آخر به حق خالق یکتا
تو زین المابدین استی مرا تو جانشین استی
امام چارمین استی ز بعد من در این دنیا
پدر من می‌شوم کشته تو گردی زار و دلخسته
به زنجیر و رسن بسته روی در شام غم فرسا
خداحافظ که من رفتم وداع دوستان گفتم
غمت در سینه پنهانم روانم جانب اعدا

امام عباد (ع):
بابا نظر کن بین حال زارم

امام حسین (ع):
بنگر تو بابا من هم نزارم

امام عباد (ع):
آخر پدر جان رحمی به حالم

امام حسین (ع):
از جور دشمن بشکسته بالم

امام عباد (ع):
من چون نمایم، یا دستگیری

امام حسین (ع):
در دست دشمن، فردا اسیری

امام عباد:
بنشین زمانی دستت بیوسم

امام حسین (ع):
منما فنان ای شمس الشموس

امام عباد:

داری چه مطلب بنما تو ظاهر

امام حسین (ع):

بن سوی عقبا هستم مسافر

امام عباد:

پس سبیر بنما، قرآن بیارم

امام حسین (ع):

کمتر کن افغان، من دل ندارم

امام عباد (ع):

بگذر پدرجان در زیر قرآن

امام حسین (ع):

کردی کبابم ای نور چشمان

امام عباد (ع):

از اشک چشمان آمی بپاشم

امام حسین (ع):

بابا مسوزان قلب خراشم

امام عباد (ع):

کویم اذان در پشت سر تو

امام حسین (ع):

بادا پدر جان حق یاور تو

امام عباد (ع):

بنگر رجا را در این ودامت

امام حسین (ع):

او را به محشر سازم شفاعت

امام عباد (ع):

ای پدر جان به خدا نیست چو من دیده تری

زار و تبدارم و گویا تو نداری خبری

حال چون عازم میدان شده‌ای جان پدر
آی در گوش تو خوانم ز دهای سفری

امام حسین (ع):

بیا ای زینب محزون بیاور ذوالجناح را
ز شمشیر و سنان و اسپر و کل سلام را
بیار اسب پیمیر را، بیاور تیغ حیدر (ع) را
بیاور اسپر حمزه دگر آن رمح جمفر را
خدایا واقفی کاین دم ندارد مونس و یاور
بجز این غمکشیده داغدیده زینب مضطرب

زینب:

خدا برادر زینب معین و یار ندارد
همش برون ز شمار است غمکسار ندارد
حسین که خاشیه‌داریش جبرئیل نمودی
کنون سوار شود یک رکابدار ندارد
بیا سکینه عنان فرس بگیر ن یاری
که شاه عرصه امکان معین و یار ندارد
علم بدوش بگیر این زمان تو ای کلثوم
که از فراق برادر دلم قرار ندارد
منم ز مهر بگیرم رکاب او از جان
که ابن سعد نگوید حسین (ع) سوار ندارد

امام حسین (ع):

ای خدا دیگر ندارم صبر و تاب
دخترم بر کف عنان، زاری کند
ای برادر در کجا بیایی در کجا
ای علی‌اکبر بیا با سوز و تاب
قاسما برخیز بین تاب و تیم
در کجا رفتند یاران آه آه
زینب محزون من گیرد رکاب
کس شنیده زن علمداری کند
تا به کف گیری در این ساعت لوا
گیر از بهن پدر جانا رکاب
گیر از یاری عنان مرکبم
مانده‌ام بی مونس و یار و تبا

زینب:

ای برادر جملگی بار منفر
غم مخور جانا اگر بی مونسی

بسته و رفته از این عالم به در
ساعت دیگر به ایشان می‌رسی

من چه سازم تا ابد شرمنده‌ام   وای بر من زانکه دیگر زنده‌ام
امام حسین علیه السلام (سوار شود - سکینه روی سم ذوالجناح افتاد - امام حسین بگوید):
 ذوالجناحا ای سمند تیز تک
 گرد نعلت سرمه چشم ملک
 رو به سوی دوست منهاج من است
 دیده واکن وقت معراج من است
 تو براق آسمان پیمای من
 روز عاشورا شب اسرای من
 شو روان میوی جدل تا فرست است
 اندکی ره زین مکان تا جنت است
 (نهیب کند - ذوالجناح نرود)
 ندیده‌ام به جهان چو تو باوفا فرسی
 مگر ز تیز و سنان ای فرس تو می‌ترسی
 مگر عزیزتری از عزیز پیغمبر (ص)
 که ایستاده و حیرانی ای هما صرصر
 (باز نهیب کند - ذوالجناح جلو نرود)
 دو جولان نمایان از تو می‌خواهم من ای صرصر
 یکی امروز در میدان یکی در هرصة محشر
 تو چون اسب شهادت هستی امروز از پرای من
 توبی اسب شفاعت در قیامت غم مخور دیگر
 (نهیب کند - ذوالجناح جلو نرود)
 از چه یارب ذوالجناح باوفا
 بر نمی‌دارد قدم اینک ز جا
 (نگاه کند و سکینه را جلو ذوالجناح ببیند)
 آه و واویلا فتاده با سماج
 دختر من روی سم ذوالجناح
 ای سکینه نور دیده غم مخور
 دختر فرقت‌کشیده غم مخور
 می‌روم آب آورم جان پدر
 گریه کم کن ای صغیر خون‌تجگر

سکینه:

دارم توقع بابا ز رافت

امام حسین (ع):

بابا مکن خون قلبم زیاده

سکینه:

دارم توقع بنشین پدر جان

امام حسین (ع):

بابا نشستم گو مطلبت را

سکینه:

بنشان مرا تو بر روی دامان

امام حسین (ع):

بر زانوی من بنشین ز پاری

سکینه:

دستی بکش بر روی الیم

امام حسین (ع):

کردی کبایم از این کلامت

سکینه:

حق باد یارت ای باب مضرط

امام حسین (ع) (به طرف میدان برود — به نیزه خود تکیه کند و گوید):

یاران در این بله به قم مبتلا منم

بیکس منم، هریب منم، مبتلا منم

آیا بود کسی که کند یاری حسین (ع)

آید در این زمین به مددکاری حسین (ع)

(زعفر از یک سمت — جبرئیل از سمت دیگر وارد شوند)

زعفر:

ای جنیان بگریبد هنگام شور و شین است

جبرئیل:

لاهوتیان بنالید بیآشنا حسین (ع) است

زعفر:

ای جنیان برای سلطان دین بزارید

جبرئیل:

لاهوتیان تمامی از دیده خون بیارید

زعفر:

یاران حسین (ع) غریب است یاور دگر ندارد

جبرئیل:

اشک از بصر فشانید ناصر به سر ندارد

زعفر:

تنها میان میدان سلطان دین و دنیا

جبرئیل:

نه اکبر و نه قاسم ای خاکت بر سر ما

زعفر:

کردم فدای جانت اذنم بده تو آقا

جبرئیل:

آقا بده تو اذنی نابود سازم اعدا

زعفر:

بر درگشت دخیلم اذنی به ما عطا کن

جبرئیل:

آقا مرا مخصوص بر جنگ اشقيا کن

زعفر:

با جنیان رسیدم در خدمتت ذ یاری

جبرئیل:

با قدسیان من آیم نزد تو بهر یاری

زعفر:

اذتم بده که سازم نابود دشمنت را

جبرئیل:

ده رخصتم تمام فانی تمام دنیا

زعفر:

آقا به درگه تو زعفر ز جان دخیل است

جبرئیل:

فرمان بده که فرمانبردار جبرئیل است

زعفر:

شاما رجا شب و روز در ناله چون سمندر

جبرئیل:

برهان ز غم رجا را از خوف روز محشر

امام حسین (ع):

خطاب من به تو ای حی سرمدی را پیک

جبرئیل:

امام و رهبر و مولا و مقتدا لبیک

امام حسین (ع):

خطاب من به تو ای زعفر از ره احسان

زعفر:

شوم فدای وجودت چه باشد فرمان

امام حسین (ع):

تو جبرئیل بدان کشته گشت خسرو نامن

جبرئیل:

شوم فدای دو دست بریده عباس

امام حسین (ع):

تو زعفر را بنگر کشته شد علی اکبر

زعفر:

الهی خاک دو عالم مرا بود بر سر

امام حسین (ع):

تو جبرئیل نظر کن به نمش قاسم زار

جبرئیل:

بلی به خاک و به خون جسم او گرفته قرار

امام حسین (ع):

تو زعفران بنگر اصفرم به مهد لعد

زعفر:

الهی آنکه دو چشمم ز غصه کور شود

امام حسین (ع):

فتاده اند به خون جمله عزیزانم

جبرئیل:

از این بلیه منم اشک دیده ریزانم

امام حسین (ع):

پس از شهادت آنها چه سان شوم شادان

زعفر:

الهی آنکه شود جان من تو را قربان

امام حسین (ع):

چه زندگی است مرا بعد قتل یارانم

جبرئیل:

خدا گواهست که بهر تو زار و نالانم

امام حسین (ع):

نمی دهم به شما اذن اندر این صحراء

زعفر:

چرا فدای تو ای نور دیده زهرا (س)

امام حسین (ع):

ای پیک خداوند جهان حضرت جبریل
وی زعفر جنی همه اهل سماوا
در یاری من آمده‌اند از ره یاری
ارواح صد و بیست هزار نبی الله
از عرش الی فرش نظر کن که ستاده
ناسوتی و کروپی و لاهوتی والا
از آدم و شیث و نجی و یونس و حمزه^{*}
یعقوب و سمعاپل وز موسی وز عیسی
هم مالک آب آمده هم مالک آتش
هم مالک باد آمده هم مالک غبرا
هم حازن رضوان و دگر مالک دوزخ
میکال و سرافیل همه عالم بالا
در دائل و سنجهائل و منصور و زفطروس
مستدعی اذتند همه در صفت هیجا

چبود به نظرتان نه مرا هست خیالی
در خاطر خود آنچه نمودید هویدا
من طالب یارم نه مرا یاک ذ شمشیر
من عاشق دلدارم و خوفم نه ذ اعدا
گیرید ره خویش و بگیرید عزایم
مانند رجا جمله به اندوه مهیا

جبرئیل:

امام و رهبر دین مبین خدا حافظ

زعفر:

تراز زینت عرش برین خدا حافظ

جبرئیل:

خدا پناه تو ای پادشاه تشنہ لبان

زعفر:

بود معین تو در دهر خالق سبعان

* در نسخه اصلی اینطور آمده است.

جبرئیل:

روانه‌ایم ذ نزدت خدا نگهداره

زعفر:

خدا وجود تو را از بلا نگهداره

(جبرئیل و زعفر از مجلس خارج شوند)

ابن سعد:

لمعات وجهك اشرقـت لشـاع طـلعتـك اعتـلا*

شمر:

تو چرا الست و بـرـیـکم نـزـنـی بـنـ کـه بلا بلا*

ابن سعد:

چـهـ شـوـدـ کـهـ آـتـشـ حـبـرـتـیـ زـنـیـ بـهـ قـلـهـ طـورـ دـلـ

شمر:

فـدـکـتـهـ وـ تـدـکـتـهـ مـتـدـکـدـکـاـ مـتـزـلـزـلاـ*

ابن سعد:

بـهـ جـوـابـ طـبـلـ الـسـتـ توـ زـبـلـیـ چـهـ طـبـلـ بلاـ زـدـنـهـ

شمر:

همـهـ خـيـمهـ زـدـ یـهـ درـ دـلـ مـبـهـ غـمـ وـ حـشـرـ بلاـ

ابن سعد:

چـوـ شـنـیدـ نـالـهـ مـرـگـهـ منـ پـیـ سـازـ منـ شـدـ وـ بـرـگـهـ منـ

شمر:

فـمـشـیـ الـیـ مـهـرـ وـ لـاـ وـ بـکـیـ عـلـیـهـ مـجـلـجـلاـ*

ابن سعد:

منـ وـ هـشـقـتـ اـیـ مـهـ خـوـبـرـوـ کـهـ چـهـ زـدـ صـلـایـ وـ لـاـ بـرـ اوـ

شمر:

بـهـ نـشـاطـ وـ قـهـقهـهـ شـوـ فـرـوـ کـهـ اـنـالـشـهـیدـ بـکـرـ بلاـ

* در نسخه اصلی اینطور آمده است.

عرب قاصد (وارد شود و گوید):

ala ya ayha al-nas ayn che ashob و چه شر باشد
jehmaniy piz z khof و عالمی پر از خطر باشد
ziyek so yek صفی بینم همه بیرحم و سنگین دل
ziyek jānib shahnameh که میر بحر و بر باشد
geman ayn hme lshkar به عزم جنک این یک تن
mehya گشته اند اما چه نفع و چه ضرر باشد
muslumaniy mgar nibod dedh aصلاح ایشان را
rum ayn farqeh را ساکن نمایم خوبتر باشد

عرب قاصد:

ai mrd چرا کنی تو دعوا

شعر:

az padsheh hkm گشته بر ما

عرب قاصد:

ai shah bkish تو دست از این کار

امام حسین (ع):

گر دست کشم کنندم آزار

عرب قاصد:

ظالم حذری ز روز محشر

شعر:

من شدم تدارم از پیغمبر

عرب قاصد:

شاما تو برو که کینه دارند

امام حسین (ع):

گر من بروم نمی‌گذارند

عرب قاصد:

ای قوم به این غریب رحمی

شعر:

ما را ز رسول نیست شرمی

عرب قاصد:

کن رحم به خود تو رو گناری

امام حسین (ع):

هیهات عرب خبر نداری

عرب قاصد:

بلدان شما کجا که دانیم

شعر:

از کوفه و شام و عسقلانیم

عرب قاصد:

گو منزلت ای سورور سینه

امام حسین (ع):

ما بی وطنان وطن مدینه

عرب قاصد:

باشد به شما که پیغمبر و سورور

ش.

سلطان دمشق یزید کافر

عرب قاصد:

از آل کدای که دل ندارم

امام حسین (ع):

از آل رسول تاجدارم

عرب قاصد:

نام تو چه باشد ای ستمگر

شعر:

شرم به جهان نهاده مادر

عرب قاصد:

گو نام خودت که خون به عین است

امام حسین (ع):

نام من بینوا حسین (ع) است

عرب قاصد:

سلام من به تو ای نور چشم پیغمبر

امام حسین (ع):

علیک من به تو ای بینوای خسته جگر

عرب قاصد:

شها فدائی تو من از مدینه می آیم

امام حسین (ع):

بیان نما که فزو دی غمی یه غم هایم

عرب قاصد:

ز طفل فاطمه نامت کتابتی دارم

امام حسین (ع):

بده کتابت او را که زار و افکارم

عرب قاصد:

بکیر ناما آن مبتلای درد و فراق

به من بگفت به بابم بکو که المشتاق

امام حسین (ع) (به خیمه بباید و گوید):

اهل بیتم همگی جمع شوید از یاری

فارغ از خصه و از رنج و محن آزاده

هدید خوشخبری نزد سلیمان آمد

نامه ای فاطمه ام بهر شماها داده

سکینه:

بخوان فدائی تو بابا که شد ز سر هوشم

بگو ز حالت خواهر که زار و مدهوش
شوید ساکت ایا بیکسان ز هنگامه
که باب من بنماید قرائت نامه

امام حسین (ع):

نوشته است که بابا هنوز بیمارم
هنوز من به غم درد تب گرفتارم
نوشته است سلام رسان به خسرو ناس
هژین بیشه مردی و مردمی عباس
نوشته است سلام رسان تو بر اکبر
بیوس در عوض من رخ علی اصفر
نوشته است که قاسم اکبر شده داماد
به تو عروس و به داماد گو مبارکه باد
نوشته است که بابا امان ز در بدرا
نداری از دل زارم تو ای پدر خبری
نوشته است که بابا رسیده جان به لیم
غذاست غصه، دوا اشک چشم، روز و شبیم

ابن سعد:

تا به کی ای شاه دین داری در نگ
رو نما یک لحظه در میدان جنگ
صعبت سنگ و میو نشینیده ای
پس چرا برپا زنی هر لحظه سنگ
ما گذشتیم از سر نام نکو
عار نبود بهر ماها نام و ننگ
بانگ کوس و کرنا را گوش کن
طلب را بین در تکا و در نگ

امام حسین (ع) (رجز بخواند):

ایا قوم بیدین بی اعتبار
ستمگر چفاکار بی ننگ و عار
منم وارث رتبه حیدری (ع)
منم حامی دین پیغمبری

منم آن که جدم رسول کبار
 مرا کرد بر دوش انور سوار
 منم آنکه قنداقهایم در سپهر
 شد از فیض فرمانده ماه و مهر
 منم مرهم داغ شیر خدا
 منم توگل باغ خیرالنسا
 منم آن حسینی که با نفس پاک
 نبی بارها گفت روحی فداک
 منم عین و باشد حسین نور عین
 حسین (ع) از من است و منم از حسین (ع)
 تمایید رحمی بر احوال من
 دهید آبی از بهر اطفال من

شعر:

ای سپاه از هر طرف با تیغ کین
 دور او گیرید مانند نگین
 چشم گر دارید سوی سیم و زر
 باید از این شه جدا سازید سر

امام حسین (ع):

یا صاحب ذوالقتار وقت مدد است
 ای جد بزرگوار وقت مدد است
 (امام جنگ کند و از مجلس خارج شوند)

(سلطان قیس - وزیر، وارد مجلس شوند)

سلطان قیس:

یارب ندانم در دار دوران حاصل چه آمد از راه عدوان

وزیر سلطان قیس:

یاران به پا شد دیگر چه غوغا گشته دگرگون اوضاع دنیا

سلطان قیس:

عالی دگرگون باشد سراسر گویا به پا شد اوضاع محشر

وزیر:

عالم تمامی اندر تلاطم   تاریک گشته چشمان انجم

سلطان قیس:

زین وضع گشته حالم دکرگون   گویاکه عیسی افتاده در خون

وزیر:

عیسی بن مریم گویا به دار است
کاین سان جهان پر گرد و غبار است

سلطان قیس:

بنگر وزیرا حالم تباہ است   آیا که دانی این مه چه ماه است

وزیر:

آری شده غم توأم به ماتم   این ماه باشد ماه محرم

سلطان قیس:

چهوی گذشته از روز این ماه   برگو وزیرا پر وجه دلنوواه

وزیر:

عاشور باشد یعنی دهم روز   تا چند باشی در تاب و در سوز

سلطان قیس:

نامش ز هفته در نزد اهراپ   دانی چه باشد برگو ز هر باب

وزیر:

گویند جمعه این روز را نام   مطلب چه باشد یتمایم اعلام

سلطان قیس:

تاریخ مجرت دانی چه باشد   هر دلم را غم می خراشد

وزیر:

تاریخ مجرت یک باشد و شصت   زین گفتگویت غم پر دلم رست

سلطان قیس:

ای وای ای وای دیدی چه ما شد   بس ظلم و کینه در عهد ما شد

وزیر:

سلطان چه باشد این آه و زاری   می نالی از چه برگو ز یاری

سلطان قیس:

در این چنین روز فرزند زهرا (س) گردد شهید از بیداد اعدا

وزیر:

نامش چه باشد فرزند زهرا (س) بر من ز یاری کن آشکارا

سلطان قیس:

جانم از این غم در سور و شین است

سبط پیغمبر نامش حسین (ع) است

وزیر:

فریاد از این غم زین ماجرا داد آتش به جانم زین غصه افتاد

سلطان قیس:

یارب به حق عیسی بن مریم یاری کن او را در هر غم و هم

وزیر:

بگرفته قلبت از بینوایی رو کن به صحرا تا دل گشایی

سلطان قیس:

گفتنی وزیرا حرف متینی گویا تو هم همچون من غمینی

وزیر:

شاما ز یاری با خیل احباب سوی بیابان بشتاب بشتاب

سلطان قیس:

از دور بنگر نیکو غزالی فرخنده آهو خوش خط و خالی

وزیر:

کن تاخت بر او شاهما سمندت تا آری او را اندر کمندت

سلطان قیس:

حق باد یاور بر ما همیشه آمد برون بین شیری ز بیشه

وزیر:

خوفت چه باشد چون خود تو شیری بر قصد جانش برزن تو تیری

سلطان قیس:

برگشت این شیر بر قصد جانم لکن فتاده اندر زبانم

وزیر:

روکن ز اخلاص سوی کلیسا یاری طلب کن اینک ز عیسی (ع)

سلطان قیس:

نالهام سر زد ز سینه چون جرس

وزیر:

حضرت عیسی به فریادم برس

سلطان قیس:

پور عمران حضرت موسی بیا

وزیر:

وارهان از چنگ شیرم حالیا

سلطان قیس:

یاوری کن مریم ای مام مسیح

وزیر:

کن تو ما را فارغ از رنج قبیح

سلطان قیس:

حضرت عیسی نیامد ای وزیر

وزیر:

کن حسین (ع) را یاد از یاری امیر

سلطان قیس:

ای دوای دردمداران یا حسین (ع)

وزیر:

ای آنیس مستمندان یا حسین (ع)

سلطان قیس:

درد ما را نیست درمان الفیاث

وزیر:

مجر ما را نیست پایان الفیاث

امام حسین (ع):

آمدم ای زار افگار آمدم
ای اسد راه مکان خویش کیر

آمدم با زخم بسیار آمدم
دور شو از نزد قیس بی نظر

سلطان قیس:

شوم آقا به قربان سر تو

وزیر:

به قربان تو و این پیکر تو

سلطان قیس:

چرا مجروح گشته جسم زارت

وزیر:

به قربان دو چشم اشکبار است

سلطان قیس:

بیان در هند ای سلطان بیکس

وزیر:

منو دیگر تو ای افگار غرس من

سلطان قیس:

منو دیگر که ترسم کشته گردی

وزیر:

منو ترسم به خون آفشه گردی

امام حسین (ع):

شوم شمید من امروز از جفا و عنا
برو به هند و بگیر از وفا عزایم را
(به طرف امام سجاد بروند)
روم ز مهر به بالین حضرت سجاد
سپارم علم امامت به او ز راه وداد
غريب و خسته و رنجور من سلام عليك
ستم رسيده و مهجور من سلام عليك

امام عباد (ع) :

به بالینم که باشی ای دلگار

امام حسین (ع) :

غريبی بیکسی از دیده خونبار

امام عباد (ع) :

مگر باشی تو عباس عمویم

امام حسین (ع) :

عمویت کشته شد در پیش رویم

امام عباد (ع) :

مگر هستی تو قاسم ای پریشان

امام حسین (ع) :

عوا شد عشرت قاسم به دوران

امام عباد (ع) :

علی اکبر تویی نور دو عیتم

امام حسین (ع) :

علی اکبر نیم بابت حسینم

امام عباد (ع) :

پدر جان من علیل و اشکبارم

امام حسین (ع) :

مخور غم ای علیل دلگارم

امام عباد (ع) :

پدر ترسم بعیرم در غریبی

امام حسین (ع) :

پدر جان غم مخور از بی نصیبی

امام عباد (ع) :

پدر، جان می‌دهم از تشنگی کامی

امام حسین (ع):

ز بعد من تو ای بابا امامی

امام عباد (ع):

چه خواهی کرد ای باب پریشان

امام حسین (ع):

خداحافظ که من رفتم به میدان

امام عباد (ع):

جان بابا نظری بر تن تبدارم کن
یک علاجی به من و دیده خونبارم کن
ای خدا چون کنم از فرقه باب بیکس
تو پناه همه‌ای مرحمت ما را بس

امام حسین (ع) (به میدان آید و گوید):

ایا بدگهر مردم بی‌حیا
رسیدم دوباره به قصد شما
مدد کن تو یا صاحب ذوالفقار
برآرم ز جان شماها دمار

ابن سعد:

ای سواران از یسار و از یمین
دور او گیرید مانند نگین
وقت امداد است ای قوم لعین
از سر زینش زنید اندر زمین
(جنگ کنند. امام حسین (ع) روی خاک بیفتند)

شعر:

بلند مرتبه شاهی ز صدر زین افتاد
اگر غلط نکنم عرش بر زمین افتاد
به روی خاک بیفتاد جسم ذار حسین (ع)
مسیح ماریه از چرخ چارمین افتاد

عبدالله:

آه و فریاد که شد خاک جهانم برس
او فتاده به روی خاک عمی ماض
گرد غم بر رخ اهل حرمین بنشسته

شمر بر سینه مجروح حسین بنشسته

امام حسین (ع):

خواهر خسته‌جگر زینب محزونه زار
آید عبدالله غمیدیه به میدان مکدار
این سپه رحم ندارند ورا برگردان
به سوی خیمه ببر نزد عیاله بنشان

زینب:

عمه‌جان صبر نما جانب میدان مشتاب

عبدالله:

چون کنم صبر بگو عمه به چشم‌مان پر آب

زینب:

جان عمه بنشین بین چه هیاهو برپاست

عبدالله:

نوگل باع نبی خار به چشم اعداست

زینب:

بود امید که ما را برسانی به حجاز

عبدالله:

عمر کوته شده عمر من و امید دراز

زینب:

گر روی سینه‌زنان از عقبت می‌آیم

عبدالله:

رفتم ای عمه که جانم به فدا بنمایم

امام حسین (ع):

ای عمو بهر چه از پرده‌سرا آمده‌ای

عبدالله:

به فدا آمده‌ام گو چه به جا آمده‌ای

امام حسین (ع):

کی توانم غم هجران تو درین گیرم

عبدالله:

آمدم از تو سراغ علی اکبر گیرم

امام حسین (ع):

بتشین تا که لب لعل تو چون گل بویم

عبدالله:

می روم شکوه امت به پیغمبر گویم

امام حسین (ع):

من ذ داغ تو بسی زار و مکدر باشم

عبدالله:

در بهشت آیم و همباوه اصفر باشم

امام حسین (ع):

اگهی از دل زار من ایا بارالله

عبدالله:

بنخش از لطف و کرم چرم رجا يالله

شعر:

ایا پسر شده عمرت به روزگار تباہ

بگو که اشد ان لا الہ الا الله

عبدالله:

نه آرزوست مرا غیر دیدن رخ او

اقول و اشهد ان لا الہ الا هو

شعر (خطاب بر امام حسین علیه السلام):

بگو شهاده سرت را ز تن جدا سازم

فنان و غلله در عرش و فرش اندازم

چرا به خنجر من امر و نهی فرمودی

بنزیر خنجر من لحظه‌ای نیاسودی

امام حسین (ع):

الهی ز حالم تو بیی باخبر
که در راه تو می‌دهم جان و سر
به عهدی که بستم به روز است
دهم در رهت آنچه مقدور است
کجایی تو ای فاطمه مادرم
به زانو گذاری ز رافت سرم
بیا مادر دلفگار حزین
نظر کن مرا حال زارم ببین

جبیر قیل:

خطاب من به تو مرضیه ای نکو فتراک
فتاده است حسین (ع) علی (ع) به دامن خاک
شکست فرق ورا مالک بن بشر شرور
تنش ز فخم بود همچو خانه زنبور
ز سوز تشنه لبی دیده اش بود تمناک
ز بیکسی بنهاده سرش به دامن خاک
برو بگیر به زانو سر امام حسین (ع)
که روی خاک نباشد سرش به شیون و شین

مرضیه:

پاران حسین بی پاور است در دست اهدا مضطرب است

بر خاک هم او را سر است حیف از حسین (ع) حیف از حسین (ع)

فاطمه زهرا (س):

نور دو عین من چه شد	پاران حسین من چه شد
مادر حسین مادر حسین (ع)	با زیب و زین من چه شد

مرضیه:

گیرم به زانو من سرش	اکنون روم اندر برش
حیف از حسین (ع) حیف از حسین (ع)	چون نیست برسر مادرش

فاطمه زهرا (س):

آیم به دشت کربلا	ای نور چشم مصطفی (ص)
------------------	----------------------

- بر دیدنت با صد نوا
مادر حسین (ع) مادر حسین (ع)
- مرضیه:
که باشی ای زن زار پریشان
- فاطمه‌زهرا:
ز نام من چه می‌خواهی به دوران
- مرضیه:
برای چیست در آه و فتنی
- فاطمه‌زهرا:
عزیزم می‌رود از دار فانی
- مرضیه:
بگو از نام و روشن کن دو عینم
- فاطمه‌زهرا:
ستمکش مادر زار حسین
- مرضیه:
مگر هستی تو خاتون قیامت
- فاطمه‌زهرا:
بلی از گریه‌ام منما ملالت
- مرضیه:
روی اندر کجا ای نور عینم
- فاطمه‌زهرا:
روم در کربلا نزد حسین
- مرضیه:
روم من هم به بالین حسینت
- فاطمه‌زهرا:
دهد خلاق عالم ذیب و زینت

مرضیه:

حسین (ع) بی یاور است الله اکبر

فاطمه‌زهرا:

به زین خبیر است الله اکبر

مرضیه:

غريب و يبنوا اي رودم اي رود

فاطمه‌زهرا:

شهید اشقيا اي رودم اي رود

مرضیه:

بيا آقا سرت گيرم به زانو

فاطمه‌زهرا:

بيا مادر کنم چون گل تو را بو

مرضیه:

ببندم از محبت چشم‌هايت

فاطمه‌زهرا:

کشم بر سوي قبله دست و پايت

مرضیه:

پوششگاه علوم اسلامي و مطالعات فرهنگي

بيميرم اي حسین جان از غم تو علوم اسلامي

فاطمه‌زهرا:

بنالم چون رجا در ماتم تو

شعر:

آه و فرياد و فنان رفت از سر من عقل و هوش

ناله زهراست اي ياران که مى آيد به گوش

گوئيا زهراست دارد ناله و افغان و شين

آمده گيرد به زانو او سر پاکت حسین (ع)

اي حسین(ع) بن على(ع) برگو شهاده از کرم

تا در اين ساخت سرت را از تن پاکت برم

امام حسین (ع):

ای خدا این سر است و این ختیج
را پسیم آنچه آیدم بر سر
شیعیان مرا تو رحمت کن
همه را مستحق جنت کن
نذر بانی قبول کن یارب
به حق اشک دیده زینب
پخش جرم رجاء نالان را
کن نصیبیش نعیم و رضوان را
می‌روم جانب رسول الله
این زمان لا اله الا الله

شهر (سر امام حسین (ع) ببرد و گوید):
واحسرتا که رو سیه عالمین شدم

حاکم به سر که باعث قتل حسین (ع) شدم
ای ابن سعد این سر سلطان کربلاست
کثر جور و ظلم من سر او از بدنه جداست

ابن سعد:

خطاب من به تو ای شهر از چه لرزانی
برای چیست که مانند بید لرزانی
یکی ذ خیل شجاعان روزگارستی
بیان نما که چرا این چنین فگارستی

شهر:

ایا امیر چه گوییم که خاکش برس من
رواست گر برود جان برون ز پیک من
سر حسین (ع) علی (ع) چون ز کینه ببریدم
صدای ناله زهرا بگوش بشنیدم
به ناله گفت مکر که نور چشم وای
غريب تشنه لب کربلا حسینم وای
چگونه خوف نباشد که در غم و شیم
قسم به حق خدا روسیاه دارینم

فاطمه زهرا (س):

یاران چه سازم در شور و شینم
افتداده بی سر جسم حسینم
الله اکبر

مرضیه:

جسم عزیز زهرای اطهر
افتداده بر خاک از کیته بی سر
الله اکبر

فاطمه زهرا:

مادر بسیرم من از برایت
یک تن نباشد گیرد عزایت
الله اکبر

مرضیه:

عباست از کین دستش جدا شد
قاسم ز کینه عیشش عزا شد
الله اکبر

فاطمه زهرا:

مادر عیالت اکنون اسیرند
در دست دشمن زار و حقیرند
الله اکبر

مرضیه:

روی سکینه از ضرب سیلی مگرد پس از این از ظلم نیلی
الله اکبر

فاطمه زهرا:

بی سر فتداده جسمت روی خاک
چون بینمت من با چشم نمناک
الله اکبر

مرضیه:

نه دفن و کفني نه سدر و کافور
نالان به جنت زین ماجرا حور
الله اکبر

فاطمه زهرا:

رو آورم من در باغ جنت
بغشا رجا را یارب ز رحمت
الله اکبر

مرضیه:

یارب بینشا اهل هزا را
ساعی و بانی بلکه رجا را
الله اکبر

ابن سعد:

آتش زنید خیمه سلطان کربلا
از کین کنید اسیر یتیمان کربلا
غارت کنید خیمگه عترت رسول
عریان کنید پیکر ذریه بتول

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرستال جامع علوم انسانی